

ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย ปี 2563

สรุปภาวะเศรษฐกิจการเงินต่างประเทศและไทย ปี 2563

เศรษฐกิจโลกในภาพรวมปี 2563 หดตัวจากปีก่อน โดยหลายประเทศทั่วโลกเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 และออกมาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงักในหลายภาคส่วน ทั้งการท่องเที่ยว การค้าระหว่างประเทศ และการใช้จ่ายภายในประเทศ แม้จะได้รับแรงสนับสนุนจากมาตรการเยียวยาและการกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐ รวมทั้งนโยบายการเงินที่ผ่อนคลายในหลายประเทศ

ในระยะต่อไป คาดว่าเศรษฐกิจโลกจะทยอยฟื้นตัวจากการบริโภคในประเทศและการส่งออกสินค้า แต่ยังคงติดตามความเสี่ยงจาก (1) การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อาจกลับมารุนแรงและทำให้หลายประเทศต้องใช้มาตรการควบคุมการระบาดที่เข้มงวด (2) การกระจายและประสิทธิผลของวัคซีนโควิด 19 และ (3) ทิศทางนโยบายด้านต่างประเทศของสหรัฐฯ ภายหลังจากเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ ซึ่งอาจกระทบต่อบรรยากาศการค้าโลก

เศรษฐกิจไทยปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.1 จากปีก่อน โดยเป็นการหดตัวในอัตราที่สูงใกล้เคียงกับช่วงวิกฤตต้มยำกุ้ง เป็นผลจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 และมาตรการควบคุมการระบาดของภาครัฐ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายภาคส่วนหยุดชะงัก โดยภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบรุนแรงจากมาตรการจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจึงหดตัวสูงในทุกสัญชาติ แม้ภาครัฐจะอนุญาตให้นักท่องเที่ยวประเภทพิเศษ (Special Tourists Visa: STV) เดินทางเข้าประเทศได้ตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมา ขณะเดียวกัน ภาคการส่งออกสินค้าหดตัวสูงขึ้นจากปีก่อนในหลายหมวดตามอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่อ่อนแอลง อย่างไรก็ตาม การส่งออกสินค้าบางหมวด อาทิ หมวดอาหาร และถั่วมีช่องทาง การแพทย์ ยังขยายตัวได้ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่การแพร่ระบาดของโควิด 19 มีอย่างต่อเนื่องในหลายประเทศ

อุปสงค์ต่างประเทศที่หดตัวสูงส่งผลต่อเนื่องมายังอุปสงค์ในประเทศผ่านการจ้างงานและรายได้ของครัวเรือนที่ลดลงมาก ประกอบกับความเชื่อมั่นของครัวเรือนที่อ่อนแอ ส่งผลให้การบริโภคภาคเอกชนหดตัว โดยกำลังซื้อบางส่วนได้รับแรงพยุงจากเงินเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทั้งนี้ แม้การบริโภคจะฟื้นตัวได้ในช่วงครึ่งหลังของปีหลังจากการแพร่ระบาดคลี่คลาย แต่การฟื้นตัวยังประปรายและมีความแตกต่างกันตามกลุ่มรายได้และพื้นที่ ด้านการลงทุนภาคเอกชนหดตัวตามอุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่อ่อนแอ ทำให้กำลังการผลิตส่วนเกินเหลืออยู่มาก อีกทั้งความเชื่อมั่นของภาคธุรกิจยังได้รับผลกระทบจากแนวโน้มเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอนสูง ผู้ประกอบการจึงชะลอการลงทุนออกไป อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายภาครัฐขยายตัวสูงขึ้นจากปีก่อน และมีบทบาทสำคัญในการช่วยพยุงเศรษฐกิจโดยเฉพาะภายหลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณ ปี 2563 และการออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

ด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจและการเงิน

อัตราเงินเฟ้อทั่วไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ร้อยละ -0.85 และ 0.29 ตามลำดับ โดยอัตราเงินเฟ้อทั่วไปติดลบตามอัตราเงินเฟ้อในหมวดพลังงาน จากราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศที่ลดลงตามราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก และผลของมาตรการลดค่าไฟฟ้าเพื่อบรรเทาภาระของภาครัฐ สำหรับอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานปรับลดลงจากปีก่อนจากมาตรการลดค่าน้ำประปาของภาครัฐ ประกอบกับอุปสงค์

ในประเทศอ่อนแอ ทำให้การปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการในภาพรวมทำได้ยาก ด้านตลาดแรงงานได้รับผลกระทบรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 สะท้อนจากทั้งอัตราการว่างงาน จำนวนผู้ขอรับสิทธิว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้างในระบบประกันสังคมที่เร่งขึ้นมาก เช่นเดียวกับจำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการปิดกิจการชั่วคราวที่เพิ่มขึ้น ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาคท่องเที่ยว

เสถียรภาพของภาคธุรกิจและครัวเรือนเปราะบางมากขึ้น โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หยุดชะงักส่งผลให้รายได้ของครัวเรือนลดลงมากและกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ ขณะที่หลายธุรกิจขาดสภาพคล่อง โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและเล็ก (SMEs) ที่มีสายป่านสั้น ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ในภาพรวมด้อยลง อย่างไรก็ตาม เสถียรภาพด้านต่างประเทศและเสถียรภาพระบบการเงินยังอยู่ในเกณฑ์ดี โดยระบบธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุน เงินสำรอง และสภาพคล่องอยู่ในระดับสูง แต่มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากเศรษฐกิจที่หดตัว โดยเฉพาะความเสี่ยงจากการผัดผ่อนชำระหนี้ของภาคครัวเรือนและธุรกิจที่ขาดรายได้

ด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทเทียบกับดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยในปี 2563 อ่อนค่าลงเล็กน้อยจากปีก่อน โดยการแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่รุนแรงและกระจายเป็นวงกว้างในหลายประเทศ ทำให้นักลงทุนลดการถือครองสินทรัพย์เสี่ยงโดยเฉพาะสกุลเงินประเทศที่เศรษฐกิจพึ่งพาภาคต่างประเทศสูง และหันไปถือครองเงินดอลลาร์ สรอ. มากขึ้น สำหรับดัชนีค่าเงินบาท (Nominal Effective Exchange Rate: NEER) และดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริง (REER Effective Exchange Rate: NEER) อ่อนค่าลงเช่นกัน เนื่องจากเศรษฐกิจไทยพึ่งพาภาคการท่องเที่ยวในสัดส่วนที่สูงกว่าหลายประเทศ ทำให้เงินบาทอ่อนค่ามากกว่าเงินสกุลคู่แข่งส่วนใหญ่

ภาวะการเงินอยู่ในระดับผ่อนคลายมากขึ้น

ปี 2563 คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 3 ครั้ง มาอยู่ระดับต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ที่ร้อยละ 0.50 ต่อปี เพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 และสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ธปท. ปรับลดอัตราเงินนำส่งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน (FIDF fee) จากร้อยละ 0.46 เหลือร้อยละ 0.23 ของฐานเงินฝากเป็นเวลา 2 ปี เพื่อกระจายสภาพคล่องไปสู่ภาคธุรกิจและครัวเรือน ส่งผลให้ภาระดอกเบี้ยและต้นทุนการระดมทุนของภาคเอกชนในภาพรวมปรับลดลง อย่างไรก็ตาม ครัวเรือนและธุรกิจบางกลุ่มโดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ยังคงประสบปัญหาการชำระหนี้เดิมและมีความต้องการสภาพคล่องใหม่เพิ่มเติม ทำให้ ธปท. ออกมาตรการช่วยเหลือด้านสินเชื่อควบคู่ไปด้วย อาทิ มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (soft loan) และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

มองไปข้างหน้าในปี 2564 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามการส่งออกสินค้าที่มีแนวโน้มปรับดีขึ้นตามทิศทางเศรษฐกิจประเทศคู่ค้า และการใช้จ่ายภายในประเทศที่มีแนวโน้มทยอยฟื้นตัว แต่อาจชะลอตัวบ้างในช่วงไตรมาสแรกของปีจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ระลอกใหม่ในประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังต้องติดตามความเสี่ยงสำคัญที่จะกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ (1) สถานการณ์การแพร่ระบาดระลอกใหม่และความเข้มงวดของมาตรการควบคุมการระบาดในไทย ซึ่งจะกระทบกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นสำคัญ และ (2) การกระจายและประสิทธิผลของวัคซีนป้องกันโควิด 19 ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาการของตลาดแรงงานไทยในระยะถัดไป

	2561		2562		2563		
	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี	ครึ่งปีแรก	ครึ่งปีหลัง	ทั้งปี
<i>(% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน นอกจากระบุเป็นอย่างอื่น)</i>							
อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย^{1/}	4.2	2.6	1.9	2.3	-6.9	-5.2	-6.1
ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย)							
การใช้จ่ายของครัวเรือน	4.6	4.2	3.7	4.0	-2.1	0.2	-1.0
การอุปโภคของภาครัฐ	2.8	2.4	1.0	1.7	-0.7	2.2	0.8
การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร	3.8	2.4	1.6	2.0	-7.1	-2.6	-4.8
- ภาคเอกชน	4.1	3.0	2.3	2.7	-10.1	-6.7	-8.4
- ภาครัฐ	2.8	0.7	-0.5	0.1	1.3	10.2	5.7
การส่งออกสินค้าและบริการ	3.4	-4.5	-1.3	-3.0	-16.4	-22.3	-19.4
การนำเข้าสินค้าและบริการ	8.3	-1.9	-8.2	-5.2	-13.3	-13.2	-13.3
ด้านอุปทาน (การผลิต)							
เกษตรกรรม	5.8	-0.1	-1.2	-0.6	-6.8	0.1	-3.4
อุตสาหกรรม	3.4	0.0	-1.4	-0.7	-8.3	-2.9	-5.7
ก่อสร้าง	2.3	3.1	-0.1	1.6	-0.9	5.9	2.3
บริการและอื่นๆ	4.7	4.4	4.4	4.4	-6.7	-7.1	-6.9
เสถียรภาพในประเทศ							
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไป	1.07	0.92	0.50	0.71	-1.13	-0.56	-0.85
ดัชนีราคาผู้บริโภคพื้นฐาน (ไม่รวมราคาอาหารสดและพลังงาน)	0.71	0.58	0.46	0.52	0.33	0.25	0.29
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.1	1.0	1.0	1.0	1.5	1.9	1.7
หนี้สาธารณะ ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท) ^{2/}	6,834	6,883	6,954	6,954	7,433	8,136	8,136
สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP (ร้อยละ) ^{2/}	41.8	41.3	41.2	41.2	45.8	52.1	52.1
เสถียรภาพต่างประเทศ (พันล้านดอลลาร์ สรอ.)							
ดุลการค้า	22.4	12.7	14.0	26.7	18.0	21.8	39.8
ดุลบัญชีเดินสะพัด	28.4	15.8	22.4	38.2	11.1	5.4	16.5
บัญชีทุน ^{2/}	-0.6	0.0	0.0	0.0	0.0		
เงินทุนเคลื่อนย้าย ^{2/}	-13.2	-8.6	-7.1	-15.7	1.4		
ดุลการชำระเงิน	7.3	5.6	8.0	13.6	15.4	2.9	18.4
เงินสำรองระหว่างประเทศ ณ สิ้นงวด	205.6	215.8	224.3	224.3	241.6	258.1	258.1
หนี้ต่างประเทศ ณ สิ้นงวด ^{2/}	163.1	167.2	171.9	171.9	171.7		
สัดส่วนเงินสำรองระหว่างประเทศต่อหนี้ระยะสั้น (เท่า)	3.2	3.5	3.8	3.8	3.9	3.5	3.5
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อ GDP (ร้อยละ)	35.5	34.8	34.2	34.2	33.6		
สัดส่วนหนี้ต่างประเทศต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ (ร้อยละ)	53.7	53.7	53.9	53.9	54.6		
สัดส่วนหนี้ระยะสั้นต่อหนี้ต่างประเทศ (ร้อยละ)	38.9	37.2	34.8	34.8	36.0		
ภาคการเงิน ณ สิ้นงวด (พันล้านบาท)							
ฐานเงิน	2,000.7	1,905.1	2,071.5	2,071.5	2,315.0	2,331.6	2,331.6
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	3.3	5.5	3.5	3.5	21.5	12.6	12.6
ปริมาณเงินตามความหมายแคบ	2,095.2	2,103.8	2,214.4	2,214.4	2,406.7	2,529.2	2,529.2
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	2.8	6.8	5.7	5.7	14.4	14.2	14.2
ปริมาณเงินตามความหมายกว้าง	20,109.6	20,218.8	20,841.0	20,841.0	22,429.8	22,943.4	22,943.4
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	4.7	3.3	3.6	3.6	10.9	10.1	10.1
เงินฝากรวมตัวฝากเงินของสถาบันการเงิน ^{3/}	19,681.5	19,921.6	20,439.5	20,439.5	22,017.5	22,492.0	22,492.0
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	4.5	3.7	3.9	3.9	10.5	10.0	10.0
เงินกู้ยืมและตราสารหนี้ภาคเอกชน ^{4/}	24,095.8	24,586.1	24,978.5	24,978.5	25,497.9	26,178.9	26,178.9
% การเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน	6.7	5.9	3.7	3.7	3.7	4.8	4.8
อัตราดอกเบี้ย ณ สิ้นงวด (ร้อยละต่อปี)							
- ตลาดซื้อคืนพันธบัตร 1 วัน	1.75	1.75	1.25	1.25	0.50	0.50	0.50
- ระหว่างธนาคาร	1.75	1.65	1.15	1.15	0.49	0.40	0.40
- เงินฝากประจำ 1 ปี ^{5/}	1.37	1.46	1.33	1.33	0.49	0.49	0.49
- ลูกค้ายืม ^{5/}	6.28	6.28	6.08	6.08	5.36	5.36	5.36
อัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ย (บาทต่อดอลลาร์ สรอ.)	32.32	31.60	30.49	31.04	31.60	30.97	31.29
ดัชนีค่าเงินบาท^{6/} (ปี 2555 = 100)	115.56	120.35	125.90	123.17	122.93	122.25	122.60

หมายเหตุ: 1/ ณ ราคาคงที่

2/ ข้อมูล ณ วันที่ 20 มกราคม 2564

3/ สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันรับฝากเงินทุกประเภท ยกเว้นธนาคารแห่งประเทศไทย

4/ ประกอบด้วย (1) เงินกู้ยืมของภาคครัวเรือนและสถาบันไม่แสวงหากำไรจากสถาบันรับฝากเงินอื่น และสถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงินอื่น

(2) เงินกู้ยืมของภาคธุรกิจ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจ) ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน จากสถาบันรับฝากเงินอื่น สถาบันการเงินที่ไม่รับฝากเงินอื่น และภาคต่างประเทศ และ

(3) ตราสารหนี้ที่ออกโดยภาคธุรกิจ (ไม่รวมรัฐวิสาหกิจ) ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

5/ อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 5 แห่ง

6/ ดัชนีค่าเงินบาทเพิ่มขึ้น หมายความว่า เงินบาทแข็งค่าขึ้นเทียบกับสกุลเงินของประเทศคู่ค้าคู่แข่ง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และธนาคารแห่งประเทศไทย

\$ £ € ¥

เพื่อความเป็นอยู่ที่ดี
อย่างยั่งยืนของไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

273 ถนนสามเสน แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

Bank of Thailand Channel
Hotline1213 Channel

www.bot.or.th

[@bankofthailand](https://twitter.com/bankofthailand)

[bankofthailand](https://www.facebook.com/bankofthailand)
Hotline1213